

Jerzy Derenda

Kronika działalności TMMB w 2016 roku

Spotkanie oplatkowe TMMB

Wigilia i święta Bożego Narodzenia należą do najpiękniejszych świąt osadzonych głęboko w katolickiej, polskiej tradycji. To okazja do jedynych w swym rodzaju spotkań, dzielenia się oplatkiem, przebaczeniem i serdeczną miłością. Dlatego Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy, stanowiące wielką rodzinę połączoną wspólną troską o losy ukochanego miasta, organizuje od 2000 r. w sali sesyjnej ratusza noworoczne spotkania oplatkowe.

Tegoroczne odbyło się 11 stycznia. Na początku był koncert najpiękniejszych polskich kolęd w wykonaniu dwóch znamienitych chórów: Męskiego Zespołu Chorałowego pod dyrekcją prof. Mariusza Kończala z Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego występującego pod patronatem TMMB oraz Zespołu Muzyki Dawnej „Concentus”, pod kierunkiem Patrycji Cywińskiej-Gacki z Pałacu Młodzieży w Bydgoszczy. Część oficjalną rozpoczął Hejnał Bydgoszczy odegrany na trąbce przez Romana Biskupskiego, absolwenta Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Wśród gości honorowych znajdowali się ks. bp Jan Tyrawa, ordynariusz diecezji bydgoskiej, parlamentarzyści, m.in. Tomasz Latos, Zbigniew Pawłowicz, Piotr Król, Jan Rulewski, Łukasz Schreiber i Paweł Skutecki, wojewoda kujawsko-pomorski Mikołaj Bogdanowicz, zastępca prezydenta Bydgoszczy Anna Mackiewicz, prorektor CM UMK w Bydgoszczy prof. Jan Styczyński, honorowy prezes Towarzystwa Miłośników Olsztyna Andrzej Sassyn i prezes Żnińskiego Towarzystwa Kultury Stefan Czarnecki. Prezes TMMB złożył parlamentarzystom oraz Wojewodzie gratulacje z okazji wyboru na nową kadencję i objęcia stanowiska.

Mikołaj Bogdanowicz, wojewoda kujawsko-pomorski, wręczył inż. Władysławowi Horabikowi, ofiarnemu społecznikowi z TMMB, odznakę honorową „Zasłużony dla kultury polskiej” przyznaną przez prof. Małgorzatę Omilanowską, ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Legitymacje nowych członków TMMB odebrali: prof. dr Helena Czakowska, rektor KPSW w Bydgoszczy,

prof. dr hab. n. med. Władysław Sinkiewicz, Marek Gotowski, prezes firmy Gotowski Budownictwo Komunikacyjne i Przemysłowe Sp. z o.o., Maria Dembińska i Andrzej Płoński. Jerzy Derenda dodał, że stowarzyszenia w Polsce, także Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy, są bogate potencjałem intelektualnym, żarliwością swojej pracy, natomiast biedne, jeżeli chodzi o finanse, dlatego podczas uroczystości zadbano o podziękowania przedsiębiorstwom i przedsiębiorcom za ich mecenat. Tytuły honorowe „Przyjaciela Bydgoszczy” – za służbę Małej Ojczyźnie oraz promocję Bydgoszczy w kraju i na świecie przyznano: Zdzisławowi Prussowi, Markowi Magdziarzowi, Tadeuszowi Stańczakowi, Andrzejowi Chrapkowskiemu, Jarosławowi Skopkowi, Zbigniewowi Bellerowi, Lechowi Różyckiemu, Danielowi Maternowskiemu, Janowi Łukowskiemu, Zbigniewowi Jasieckiemu, Michałowi Walczakowi, Ryszardowi Kolutkiewiczowi, Zdzisławowi Zelasko, Karolowi Pawlakowi, Sławomirowi Szatkowskiemu, Ryszardowi Pukszo, Markowi Kuczynieckiemu, Janowi Lewandowskiemu, Włodzimierzowi Barteckiemu, Tadeuszowi Kosieniowi, Grzegorzowi Piszczkowi, Grzegorzowi Hoppe, Czesławowi Frischke, Ryszardowi Popowskiemu, Adamowi Michalskiemu, Edwardowi Ossowskiemu, Romanowi Drażdżewskiemu, Stanisławowi Drzewieckiemu, Pawłowi Duzdowskiemu, Emilowi Kosickiemu, Bogdanowi Kardasowi, Andrzejowi Wasilewskiemu, Włodzimierzowi Sobeckiemu, Markowi Głowskiemu, Katarzynie Berce, Jackowi Andrzejowi Genderce, Wojciechowi Kozłowiczowi i Jackowi Krzyżanowskiemu.

Podsumowując miniony rok działalności TMMB, Jerzy Derenda stwierdził, iż był on ciężki i pracowity. Obfitował we współorganizowanie wielu wydarzeń o charakterze kulturalnym i patriotycznym, a także w akcje o szerokim rezonansie społecznym, jak zbieranie podpisów pod projektem o utworzenie w Bydgoszczy Uniwersytetu Medycznego. Zastępca prezydenta Bydgoszczy Anna Mackiewicz podziękowała władzom i członkom Towarzystwa oraz sponsorom za ich pracę, dzięki której przybywa miłośniczek i miłośników Bydgoszczy, ale też osób autentycznie kochających Bydgoszcz. Wojewoda kujawsko-pomorski Mikołaj Bogdanowicz oświadczył, że jest pełen uznania dla ludzi z pasją i pełnym poświęceniem krzewiących patriotyzm.

– *To, co Państwo robicie, zobowiązuje mnie, człowieka, który nie pochodzi z Bydgoszczy, do jeszcze większej pracy dla naszego miasta. Przyjmuję to brzemie na siebie i postaram się podczas sprawowania tej funkcji reprezentanta rządu w naszym województwie, oczywiście pamiętając, że jestem wojewodą kujawsko-pomorskiego, a nie tylko Bydgoszczy, ale szczególnie będę miał na względzie to miasto, aby ono podczas mojej obecności na tym stanowisku, jak najlepiej się rozwijało* – powiedział wojewoda kujawsko-pomorski.

Poseł **Zbigniew Pawłowicz**, inicjator idei utworzenia w Bydgoszczy Uniwersytetu Medycznego, nie ukrywał, iż cały czas miał i ma świadomość, że ta inicjatywa poparta ponad 160 tysiącami podpisów wywoływała i wywołuje emocje pomiędzy Bydgoszczą a Toruniem, trzeba jednak pamiętać, że...

– To nie jest uniwersytet dla Bydgoszczy. To jest uczelnia medyczna dla województwa kujawsko-pomorskiego. (...) Minister Zdrowia chce zwiększenia o 15 proc. naboru na medycynę. Gdzie ci przyszli medycy mają się kształcić? W konflikcie bydgosko-toruńskim? Nie! W Uniwersytecie Medycznym im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy. To nie jest przeciwko naszym przyjaciółom z Torunia. To jest szansa również dla nich na budowanie naszych miast nie w konflikcie. Budujemy wielkość tych miast niezależnie od siebie, niech realia odgrywają istotną rolę – nie wyścig ambicji. To będzie nasz wspólny sukces i legitymacja do współpracy.

Ks. bp Jan Tyrawa, ordynariusz diecezji bydgoskiej, mówiąc o wzruszającej atmosferze świąt Bożego Narodzenia wyraził swoje uznanie dla społeczności bydgoskiej. Uznanie za obywatelską postawę, za coraz większą identyfikację ze swoim miastem i troskę o jego dalsze losy. Wyrazem dojrzewającego, świadomego swej roli i znaczenia społeczeństwa Bydgoszczy – mówił ks. Biskup – jest jego postawa w sprawie utworzenia Uniwersytetu Medycznego przypieczętowana ponad 160 tys. podpisów poparcia.

Na koniec zebrani dzielili się opłatkiem i rozmawiali przy herbacie, kawie i barszczu.

W 96 rocznicę powrotu Bydgoszczy do Macierzy

17 stycznia 2016 r., w 96 rocznicę powrotu Bydgoszczy do Macierzy, w kościele pw. Świętej Trójcy w Bydgoszczy odbyła się Msza Święta z podziękowaniem za odzyskaną wolność. Ks. prałat dr Bronisław Kaczmarek, wikariusz generalny diecezji bydgoskiej, przypomniał, jak wielkie wartości: wychowanie w duchu patriotyzmu i zachowanie wiary ojców pozwoliły przetrwać najtrudniejsze lata niewoli. Ze wzruszeniem cytował „Hymn do miłości Ojczyzny” Ignacego Krasickiego:

*Święta miłości kochanej ojczyzny,
Czują cię tylko umysły poczciwe!
Dla ciebie zjadł smakują trucizny,
Dla ciebie więzy, pęta niezłyżwe...
Byle cię można wspomóc, byle wspierać,
Nie żał żyć w nędzy, nie żał i umierać.*

Przepiękne patriotyczne utwory zagrała orkiestra EM Band pod dyrekcją Ewy Makuli. Po Mszy Świętej odbyła się uroczystość pod pomnikiem Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Seminaryjnej. Zebrani wysłuchali dawnego

Hejnalu zagranego przez Adama Zwolińskiego. Prezes TMMB Jerzy Derenda przypomniał, że szczególnym zrzędzeniem losu 28 czerwca 1919 r. podpisano postanowienia traktatu wersalskiego o powrocie ziem pomorskich, w tym Bydgoszczy, do Polski, bez walki, na drodze pokojowej, ratyfikowane 10 stycznia 1920 r. Uznano to za wspaniały dar Boży. Dlatego społeczeństwo naszego miasta w 1932 r. ufundowało pomnik NSPJ jako symbol wdzięczności. W atmosferę stycznia 1920 r. wprowadził zebranych Jerzy Pożarowski, aktor Teatru Polskiego w Bydgoszczy, recytując fragmenty wiersza „Oczekiwanie” ks. F. Błotnickiego, relacje z „Dziennika Bydgoszczy” i wspomnienia naocznego świadka Kazimierza Dziembowskiego. *Niech dzisiejsze uroczystości* – cytowała pismo prezydenta Rafała Bruskiego jego zastępczyni Anna Mackiewicz – *napelniają wdzięcznością i niekończącą się dumą z rodzimego Miasta. Jego wspaniały rozkwit przez – nieraz bardzo trudne dziesięciolecia, to zasługa oddanych i bezinteresownych mieszkańców. Przypominając historyczny powrót Bydgoszczy do Macierzy* – mówiła w swoim imieniu i radnego Rady Miasta Mirosława Jamrożego, posłanka Ewa Kozanecka – *w postawach i działaniach jej mieszkańców, szukajmy inspiracji dla siebie dzisiaj. Z doświadczeń poprzednich pokoleń Bydgoszczan naprawdę warto czerpać wiedzę i wzory do naśladowania*. Uczestnicy uroczystości pod kierunkiem ks. prałata Bronisława Kaczmarka odmówili „Modlitwę za Ojczyznę” i odśpiewali „Boże, coś Polskę”. Pod pomnikiem NSPJ zostały złożone kwiaty od Urzędu Miasta, parafii pw. Świętej Trójcy, posłanki Ewy Kozaneckiej, TMMB i mieszkańców Bydgoszczy. Powojenny Hejnal Bydgoszczy zagrał Adam Zwoliński.

Kolejne „Dzienniki Bydgoszczy”

Ukazał się piąty numer „Dziennika Bydgoszczy”, czasopisma wydawanego przez Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy. Na 16 kolumnach – wiele ciekawych artykułów poświęconych naszemu miastu i regionowi. Na 1 kolumnie, od góry, zapowiedź V Koncertów Maryjnych z Różą, w 50 rocznicę koronacji przez prymasa 1000-lecia kard. Stefana Wyszyńskiego, słynącego łaskami obrazu Matki Bożej Piękną Miłości w bydgoskiej Katedrze oraz w 1050-lecie milennium Chrztu Polski. Łukasz Krupa, pełnomocnik Prezydenta Bydgoszczy ds. utworzenia Metropolii Bydgoszcz, informował szczegółowo, jak zaawansowane są prace nad tworzeniem tego związku gmin, jakie mogą być korzyści i uwarunkowania z powstania metropolii, która zmienia optykę regionu z wyniszczającej konkurencji na zgodę, porozumienie i współpracę gmin. Kontynuujemy dyskusję poświęconą staraniom o utworzenie Uniwersytetu Medycznego w Bydgoszczy. Zamieszczamy wypowiedzi studentów, doktorantów, pracowników naukowych,

pełnomocnika Komitetu Obywatelskiego i komentarz na te tematy. Sprawom regionu poświęcone są publikacje Stanisława Kaszyńskiego o Władysławie Dunarowskim, Stefana Czarnieckiego na temat powrotu zawodów motorowodnych do Żnina, Marii Ollick na 40-lecie Klubu Haftu Złotych i Bursztynowych Barw z Tucholi.

Zamieszczamy relacje ze spotkania opłatkowego TMMB i uroczystości towarzyszących 96 rocznicy powrotu Bydgoszczy do Macierzy, zapraszamy na odsłonięcie tablicy Marszałka Józefa Piłsudskiego na dworcu PKP Bydgoszcz Główna w dniu 19 marca 2016 r. o godz. 13. Informujemy o projekcie nadania imienia TMMB Gimnazjum nr 56. Przypominamy o 500 rocznicy urodzin Klemensa Janickiego, najwybitniejszego poety renesansu tworzącego po łacinie i przekazie łączącym go z Bydgoszczą. Warto przeczytać publikację o pięknym jubileuszu – 30-lecia Chóru Kameralnego Akademii Muzycznej w Bydgoszczy pod dyr. prof. Janusza Staneckiego. Zwracamy się z propozycją do firm zajmujących się renowacją grobowców o składanie ofert naprawy wyznaczonych nagrobków na cmentarzu Starofarnym – za środki z ubiegłorocznej kwesty. Wszystko wzbogacone fraszkami Zdzisława Prussa i karykaturami Lesława Kuczerskiego.

Warto zajrzeć do „Dziennika Bydgoszczy” numer 6. Zwracamy uwagę na wypowiedź Łukasza Krupy, pełnomocnika Prezydenta Bydgoszczy do spraw utworzenia Metropolii. Aktualnie szansą jest utworzenie Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz integrującego poszczególne jednostki samorządu terytorialnego. Zamieszczamy też odpowiedź UMK na wystąpienia prof. Macieja Świątkowskiego. Naukowiec z Bydgoszczy nie tylko podtrzymuje swoje zarzuty, ale jeszcze obnaża wywody zawierające „nieścisłości i sprzeczności” podpisane przez p. Ewę Walusiak-Bendarek z... Biura Prasowego UMK.

Zamieszczamy fotoreportaż z VI Koncertów Maryjnych z Różą z przepięknymi zdjęciami oraz opinie ekspertów. W ślad za nimi relacje autorstwa ks. dr. Pawła Hoppe dotyczące uroczystości koronacyjnych obrazu Matki Bożej Pięknnej Miłości z 1966 r.

Jeden z Koncertów Maryjnych z Różą. Dyryguje prof. Janusz Stanecki. Fot. Krzysztof Wołonkiewicz

i obchodów 50-lecia tego wydarzenia w b.r. W tym roku przypada też 100 rocznica śmierci i 170 rocznica urodzin Henryka Sienkiewicza. Bydgoszcz ma szczególne powody do uhonorowania pisarza noblisty, bo tutaj właśnie z inicjatywy TMMB powstał pierwszy na ziemiach polskich jego pomnik. Przy okazji – zaskakujące odkrycie: pomnik został rozebrany przez Niemców, ale nie zniszczony. Świadczą o tym zdjęcia z 1945 r. Wracamy do tematu królów na moście Staromiejskim im. J. Sulimy-Kamińskiego. Jest ciekawa propozycja Waldemara Pasińskiego, poparta przez prof. Janusza Kuttę, by na przyczółkach w linii balustrady postawić 4 postumenty. Piszemy o kopiach bydgoskiej „Łuczniczki” na podstawie relacji berlińczyka Andrzeja Kędziorskiego, laureata Medalu im. J. Sulimy-Kamińskiego przyznawanego przez Bydgosko-Toruński Oddział ZLP, zapowiedzi Macieja Puto o rozbudowie Filharmonii Pomorskiej i jubileuszu Unileveru. Na koniec fotoreportaż ze 110-lecia Towarzystwa Przyjaciół Ciechocinka. Ozdobą numeru są piękne karykatury bydgoszczan.

Wrześniowy siódmy numer „Dziennika Bydgoszczy” (2016) wydawanego przez Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy ma wyjątkowo atrakcyjną szatę graficzną, z ciekawymi artykułami. W rubryce „Z regionu” piszemy o uroczystościach towarzyszących 500 rocznicy urodzin Klemensa Janickiego (17 listopada 1516 r.), wybitnego poety urodzonego w Januszkowie pod Żninem. Wiele miast w Polsce, m.in. Poznań postawiło mu pomnik, a Żnin zorganizował okolicznościowe uroczystości. Może i Bydgoszcz, doczeka się choćby pamiątkowej tablicy w związku z przypowieścią o pobycie poety na ul. Długiej. Łukasz Religa pisze o 100-leciu bydgoskiego lotniska przytaczając wiele ciekawych, nieznanych faktów. W gronie jubilatów znajduje się także bydgoska firma BATON, znana z produkcji pysznego pieczywa, która obchodzi swoje 25-lecie. Jest fotoreportaż z odsłonięcia tablicy upamiętniającej 200-lecie drukarni przy ul. Jagiellońskiej w Bydgoszczy. Zamieszczamy wywiad o dniu dzisiejszym i perspektywie Bydgoskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, nestorce spółdzielczości mieszkaniowej w kraju. Nareszcie udało się nam rozwiązać zagadkę pochodzenia prastarego Hejnalu Bydgoszczy, pierwszy raz odegranego w naszym mieście 3 maja 1925 r. To dawna pieśń pochodząca z 1838 r. Są też nuty.

Polecamy całą rozkładówkę poświęconą rocznicy niepodległości Stanów Zjednoczonych, na której publikujemy depeszę gratulacyjną Prezydenta RP Andrzeja Dudy do prezydenta Stanów Zjednoczonych Baracka Obamy. Ale sięgamy też głębiej, do przedwojennych życzeń, jakie bydgoskie społeczeństwo złożyło Stanom Zjednoczonym w 150 rocznicę niepodległości w 1926 roku. Są to oryginalne dokumenty z Biblioteki Kongresu USA. Warto przeczytać ciekawy felieton Roberta Krzemkowskiego „Współczesny mit o Ikarze”, poświęcony kulisom

i rozmaitym podchodom mającym na celu zmianę nazwy Międzynarodowego Portu Lotniczego im. I.J. Paderewskiego w Bydgoszczy na Port Lotniczy w Bydgoszczy i Toruniu. W związku z ogromnym zainteresowaniem pookupacyjnymi tunelami we Wzgórzu Dąbrowskiego i Wzgórzu Wolności rozpoczęliśmy wydruk cyklu publikacji, jakie na ten temat zamieszczał w latach 1985–1986 „Dziennik Wieczorny”. Wszystko w nadziei na rozwikłanie zagadki do końca. Następne przedruki w drodze. Polecamy art. prof. Dariusza Markowskiego „Rzecz o fałszowaniu dzieł sztuki”, czyli o podrabianiu obrazów nawet przez najsłynniejszych twórców. Dariusz Tomasz Lebioda pisze artykuł „Genealogia i emigracja, czyli posłowie do książki *Emigrant na krajowej obczyźnie*”. Jest to słowo recenzenta o niezwyklej przekazie z życia jednostek i społeczeństwa pióra Tadeusza Stańczaka. W „Dzienniku Bydgoszczy” także fotoreportaż pisany przez nauczycielki Hannę Jankowiak i Wiesławę Ignarską z uroczystości odsłonięcia tablicy i nadania imienia TMMB Gimnazjum nr 56 z Zespołu Szkół nr 36 w Bydgoszczy. Potem relacja dr Ewy Puls o przebiegu konkursu na odznaki Młodego Przyjaciela Bydgoszczy. Swoimi wrażeniami na gorąco z pobytu w Mannheim i próbie zacieśnienia kontaktów polsko-niemieckich dzieli się pisarz i historyk Wiesław Trzeciakowski. Całość dopełniają piękne karykatury znanych bydgoszczan.

Interesujące odczyty

Sekcja Odczytowo-Historyczna pod kierownictwem dr. hab. Marka Romaniuka kontynuowała cykl comiesięcznych odczytów poświęconych historii miasta, zabytków i wybitnych bydgoszczan. I tak: 25 lutego Agnieszka Wysocka mówiła na temat: „Kazimierz Ulatowski. Architekt i społecznik w Bydgoszczy”, 31 marca Marek Romaniuk – „Bydgoskie archiwalia klasztorne. W 1050 rocznicę Chrztu Polski”, 28 kwietnia Lech Łbik „Gawęda o lokacji miasta Bydgoszczy”, 19 maja Krzysztof Rataj „Pomorska Wystawa Przemysłu i Handlu w Bydgoszczy w 1946 roku”, 27 października Wojciech Siwiak „Karmelici bydgoscy w świetle źródeł archeologicznych”, 24 listopada Jacek Lindner „Świat ogłoszeń w bydgoskich mediach”.

Powrót do tradycji

TMMB kultywuje dawne tradycje Bydgoszczy. Przywróciliśmy odgrywany przed wojną, w maju, prastary hejnał Bydgoszczy. W ślad za nim doroczne „Koncerty Maryjne z Różą” w bydgoskiej Katedrze, będące chlubą naszego miasta i regionu. Szeroko rozpowszechnione w kraju. Ze względu na walory sakralne i kulturalne, w tym ochronę dziedzictwa narodowego, objęte patronatem przez Narodowe Centrum Kultury i ks. bp. Jana Tyrawę, ordynariusza diecezji bydgoskiej. Koncerty doczekały się własnego Hymnu skomponowanego przez

kompozytora młodego pokolenia Marcina Gumiełę. Koncerty są przeglądem dorobku najbardziej znanych chórów bydgoskich i uczelnianych, szkolnych i parafialnych. Towarzyszy im życzliwe wsparcie bydgoskich wyższych uczelni, zwłaszcza Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego. W 2016 r. VI Koncertom Maryjnym z Różą, odbywającym się w roku 1050-lecia Chrztu Polski i półwiecza koronacji obrazu Matki Bożej Pięknej Miłości towarzyszyła rekordowa obsada sięgająca blisko tysiąca chórzystów, solistów i zespołów wokalnie-muzycznych. Na zakończenie wystąpił znamienity Zespół Męski „Gregorianum” pod dyrekcją Bereniki Jozaitis z Warszawy. Swego uznania nie krył prof. Wojciech Pospiech z UMK mówiąc podczas tegorocznego podsumowania: *Koncerty i ich nazwa są trwałym dorobkiem miasta Bydgoszczy, regionu kujawsko-pomorskiego i Polski.*

U honorowano młodych znawców 670-letniej Bydgoszczy

W środę 15 czerwca 2016 r. w sali widowiskowej Pałacu Młodzieży odbyło się blisko dwugodzinne podsumowanie szesnastego roku realizacji programu „Bydgoszcz – moja mała Ojczyzna”¹. Jest to program zajęć pozalekcyjnych opracowany i koordynowany przez dr Ewę Puls. Ambasadorami programu są nauczyciele – konsultanci Rady Programowej, działającej w Pałacu Młodzieży w Bydgoszczy, Akademii Młodych Przyjaciół Bydgoszczy oraz opiekunowie Szkolnych Kół TMMB realizujący w bydgoskich szkołach podstawowych i gimnazjach jego założenia.

Wzięli w nim udział: laureaci, nagrodzonego Bydgoskim Grantem Oświatowym, Powiatowego Interdyscyplinarnego Konkursu „Młody Przyjaciel Bydgoszczy”; ich rodzice i nauczyciele oraz realizatorzy i uczestnicy projektu „Znawca Kazimierza Wielkiego i jego miasta”². Zebrani brawami przywitali przybyłych na spotkanie organizatorów i partnerów Konkursu „Młody Przyjaciel Bydgoszczy” zorganizowanego z okazji 670-lecia Bydgoszczy: dyrektora Pałacu Młodzieży Joannę Busz, prezesa Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy Jerzego Derendę oraz dyrektora Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych UKW prof. dra hab. Jacka Maciejewskiego, a także doradcę metodycznego Miejskiego Ośrodka Edukacji Nauczycieli – panią Jolantę Gładkowską. Hejnał Bydgoszczy i krótkie wprowadzenie autorki programu – dr Ewy Puls – rozpoczęło część oficjalną uroczystości. Jej bohaterami byli młodzi bydgoszczanie, którzy z rąk prezesa TMMB J. Derendy i dyrektora Pałacu Młodzieży J. Busz odebrali: 26 brązowych, 13 srebrnych i 7 złotych odznak „Młodego Przyjaciela Bydgoszczy”; 54 znaczki „Znawcy Kazimierza Wielkiego i Jego Miasta”; 3 plakietki „Młodego Przewodnika po Bydgoszczy”³ i 2 nagrody specjalne ufundowane przez Pałac Młodzieży. Te ostatnie otrzymali uczniowie Gimnazjum nr 50: Michał Parszyk za projekt odznaki „Znawca Kazimierza Wielkiego i Jego Miasta” oraz Adrianna

Włoch za opracowanie znaczka umieszczonego na plakietce dla „Młodych Przewodników po Bydgoszczy”. W szczególny sposób uhonorowano: Igę Pyż z Gimnazjum nr 46, Klaudię Kubiak z Gimnazjum nr 34 oraz Martynę Zastempowską ze Szkoły Podstawowej nr 35 – zwyciężczynie Powiatowego Interdyscyplinarnego Konkursu „Młody Przyjaciel Bydgoszczy” w kategorii złota, srebrna i brązowa odznaka „Młodego Przyjaciela Bydgoszczy”. Otrzymały one dyplomy przygotowane przez Pałac Młodzieży, wydawnictwa TMMB przekazane przez organizatorów Konkursu oraz listy gratulacyjne podpisane przez prof. dr. hab. Jacka Maciejewskiego, dyrektora Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych UKW. Złote odznaki otrzymali: Iga Pyż, Oliwia Kwiatkowska, Judyta Frąckowiak i Paulina Schulz z Gimnazjum nr 46; Emilia Hamerska-Lengas z Gimnazjum nr 25, Dominika Miernik z Gimnazjum nr 34 oraz Mateusz Plewiński z Gimnazjum nr 23. Wręczeniu odznak, nagród i wyróżnień towarzyszyły układy choreograficzne w wykonaniu, pracujących pod kierunkiem Anny Bebenow, Zespołów Tańca Współczesnego Pałacu Młodzieży „Amulet” i „Amulecik II” oraz Weroniki i Marianny Artkop. Na zakończenie uczestnicy spotkania odbywającego się w roku obchodów 670. rocznicy lokacji Bydgoszczy, gawędzili przy urodzinowym torcie.

Spotkanie w Pałacu Młodzieży poprzedził finał – nagrodzonego Bydgoskim Grantem Oświatowym – Powiatowego Interdyscyplinarnego Konkursu „Młody Przyjaciel Bydgoszczy”. Odbył się on 24 maja 2016 r. w sali im. Tadeusza Nowakowskiego Wydziału Humanistycznego UKW. Konkurs został zorganizowany przez TMMB i Pałac Młodzieży przy współudziale Miejskiego Centrum Edukacji Nauczycieli oraz Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych UKW (partnerzy przedsięwzięcia). Do rozwiązania testów przystąpiło 75 młodych bydgoszczan z jedenastu Szkolnych Kół TMMB oraz Akademii Młodych Przyjaciół Bydgoszczy w Pałacu Młodzieży. O brązowe odznaki „Młodego Przyjaciela Bydgoszczy” ubiegało się 33 uczniów kl. VI szkół podstawowych, o srebrne zaś 28 gimnazjalistów. W szranki po najwyższe laury, czyli złote odznaki, stanęło 14 reprezentantów Gimnazjów nr 23, 25, 34, 46, 48, 50 i 51. Tytuł przyznawany jest uczestnikom kursu organizowanego przez Dział Edukacyjny Pałacu Młodzieży w ramach pałacowej Katedry Historii. Upoważnia do oprowadzania po mieście nad Brdą i Wisłą: rówieśników ze Szkolnych Kół TMMB oraz uczestników wybieżek i gier terenowych organizowanych przez Pałac Młodzieży w ramach zajęć stałych i okazjonalnych.

Udział w Konkursie poprzedziła wielomiesięczna systematyczna praca pod kierunkiem nauczycieli-regionalistów: Violetty Adamowskiej (Gim. 25), Anny Barbachen (Gim. 46), Anny Gorlewskiej (SP 56), Agnieszki Górzyńskiej

(Gim. 38), Hanny Jankowiak (Gim. 56), Ewy Jędrzejczak-Taranek (ZS nr 23), Arlety Kempy (SP 20), Aleksandry Koleckiej (Gim. 51), Patrycji Kowalczyk (SP 31), Ewy Puls (PM), Honoraty Weckwerth-Jabłońskiej (ZS nr 27) i Renaty Wardowskiej (SP 38). Prace uczestników Konkursu (testy oraz wypracowania – przygotowane w oparciu o zebrane w portfolio materiały) oceniali: Renata Błaszczyk, Jolanta Gładkowska i Ewa Puls. W organizację przedsięwzięcia włączyli się asystenci Pałacowej Katedry Historii (Marek Kielpiński z Bydgoskiego Gimnazjum Klasycznego i Piotr Ksobiak z Gimnazjum nr 48) oraz studentki z Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych UKW: Sara Klessa, Patrycja Należyta, Kornelia Pawlak i Ewa Stawiarska (II rok studiów pierwszego stopnia kierunku Zarządzanie Dziedzictwem Kulturowym i Ochroną Zabytków). Przed nami projekt dla pokolenia Z, czyli siedemnasta odsłona programu „Bydgoszcz – moja mała Ojczyzna”. Odznakę zdobyli uczniowie kl. V ze Szkoły Podstawowej nr 2, 14, 20, 31, 35, 56 i 63. Wzięli oni udział w quizie sprawdzającym wiedzę i umiejętności dotyczące Polski Piastów oraz grze terenowej „Bydgoszcz – gród Kazimierza Wielkiego”, przygotowanej przez Młodych Przewodników po Bydgoszczy: Miłkołaja Hetziga, Marka Kielpińskiego, Piotra Ksobiaka, Natalię Piotrowską i Natalię Włoch pod kierunkiem Ewy Puls. Trasa gry była związana ze sposobami upamiętnienia założyciela Bydgoszczy w przestrzeni miejskiej. Punkty kontrolne znajdowały się przy pomniku, gmachu UKW, makiecie zamku i w parku przy pl. Wolności.

Nadanie imienia TMMB Gimnazjum nr 56

Dzięki staraniom Zespołu Szkół nr 36 przy ul. Bohaterów Westerplatte 2, wchodzące w jego skład Gimnazjum nr 56 nosi już imię Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy. Wynika to z uchwały nr XXIX/535/16 Rady Miasta Bydgoszczy z 27 kwietnia 2016 roku w brzmieniu:

§ 1. 1. Nadaje się imię „Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy” Gimnazjum nr 56 w Bydgoszczy wchodzącemu w skład Zespołu Szkół nr 36 w Bydgoszczy przy ul. Bohaterów Westerplatte 2.

2. Pełna nazwa szkoły brzmi: Gimnazjum nr 56 im. Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy w Bydgoszczy.

§ 2. W zakresie określonym w § 1 uchwały, akt założycielski Gimnazjum nr 56 w Bydgoszczy otrzymuje brzmienie określone jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bydgoszczy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wyjątkowa szkoła, jedyna na świecie...

Doczekaliśmy się uznania ze strony młodzieży i kadry pedagogicznej Gimnazjum nr 56 z Zespołu Szkół nr 36 w Bydgoszczy. Złożony przez nich wniosek

Ślubowanie uczniów Gimnazjum nr 56 im. TMMB.

Fot. Robert Sawicki

Gimnazjum nr 56 jako jeden z najważniejszych – czytamy w relacji nauczycielek Hanny Jankowiak i Wiesławy Ignarskiej. Właśnie tego dnia nastąpiło oficjalne nadanie szkole imienia Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy, które było efektem kilkumiesięcznych starań młodzieży, rodziców i Rady Pedagogicznej.

W imieniu Prezydenta Miasta Bydgoszczy Rafała Bruskiego, współgospodarza uroczystości, powitaliśmy serdecznie wszystkich przybyłych gości, którzy zaszczytili nas swoją obecnością, a m.in.: zastępcę Prezydenta Miasta Bydgoszczy Iwonę Waszkiewicz, Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty Marka Gralika i prezesa TMMB Jerzego Derendę. Było nam równie miło gościć przedstawicieli instytucji współpracujących ze szkołą. W historycznej uroczystości wzięły udział liczne poczty sztandarowe: Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy, SP nr 22 im. mjr. Henryka Dobrzańskiego-Hubala, SP nr 26 im. Romualda Traugutta, SP nr 38 im. Zdobywców Wału Pomorskiego, SP nr 56 im. Arkadego Fiedlera, SP nr 57 im. mjr. Henryka Sucharskiego, Gimnazjum nr 16 im. Ignacego Jana Paderewskiego, ZS nr 26 im. Huberta Wagnera oraz LO nr 5 im. Leona Kruczkowskiego.

Zastępca Prezydenta Bydgoszczy Iwona Waszkiewicz odczytała Uchwałę Rady Miasta o nadaniu Gimnazjum nr 56 imienia TMMB, złożyła również gratulacje wyboru tak wyjątkowego patrona w naszym regionie. Życzyła społeczności szkolnej owocnej współpracy z TMMB i wielu sukcesów w działaniach na rzecz naszego miasta. Po przemówieniu Iwony Waszkiewicz nastąpiło uroczyste odsłonięcie tablicy z imieniem szkoły Gimnazjum nr 56 im. TMMB oraz otwarcie Izby Tradycji i Historii Bydgoszczy. Doniosłym momentem było ślubowanie uczniów Gimnazjum nr 56 im. TMMB.

o nadanie imienia TMMB Gimnazjum nr 56 został uchwalony przez Radę Miasta Bydgoszczy. Uroczystość odsłonięcia tablicy odbyła się 21 czerwca 2016 r.

21 czerwca 2016 r. zapisze się w historii Gimna-

Oddając szacunek wszystkim członkom TMMB, którzy od wielu pokoleń działając na rzecz Bydgoszczy, dawali i dają przykład zaangażowanych postaw obywatelskich, delegacja uczniów złożyła na ręce prezesa TMMB J. Derendy ozdobną inskrypcję nadania Gimnazjum nr 56 imienia Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy. Po zakończeniu części oficjalnej głos zabrali nasi szanowni goście: Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty Marek Gralik, rektor Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej prof. Helena Czakowska, prorektor KPSW prof. Janusz Kutta, prof. Dariusz Markowski z UMK, dr Ewa Puls z UKW, Olga Brysiak i prezes TMMB Jerzy Derenda.

Podczas uroczystości odbyła się część artystyczna przygotowana przez uczniów naszej szkoły, którzy odegrali scenki nawiązujące do atmosfery miasta sprzed II wojny światowej, lecz także ukazali współczesną Bydgoszcz jako nowoczesne, ukwiecone miasto muzyki, sportu i kultury. W oczach wychowanków nasza Mała Ojczyzna pięknieje z roku na rok nie tylko dzięki włodarzom miasta, ale również poprzez starania TMMB. Młodzi ludzie wiedzą, że to stowarzyszenie ma bogatą przeszłość i ogromny wkład w rozwój miasta nad Brdą. Są świadomi wielu inicjatyw, akcji, konkursów i wydarzeń kulturalnych, będących dziełem bydgoszczan stowarzyszonych w TMMB. Taka postawa społeczników bardzo im imponuje oraz inspiruje do podejmowania różnorodnych działań, m.in. do przygotowania żartobliwego i mamy nadzieję pouczającego przedstawienia, ukazującego więź młodzieży z rodzinnym miastem oraz dumę z tego, że są bydgoszczanami. Nasi uczniowie w pewnym sensie czują się wyjątkowi, bo przecież żadna inna szkoła na świecie nie nosi imienia TMMB, co podkreślił w swoim przemówieniu Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty Marek Gralik. Ostatnim punktem uroczystości było zaproszenie gości na poczęstunek oraz zwiedzenie Izby Historii i Tradycji Miasta Bydgoszczy.

Wielkie święto społeczności Gimnazjum nr 56 minęło. Przed nami nowy rok szkolny pełen wyzwań i zmian niosących pewne obawy... U progu tego nowego czasu jesteśmy pełni nadziei, że sprostamy wszystkim zadaniom. Ufamy, że nasze wychowawcze i edukacyjne zmagania będą lżejsze i przyniosą dużo satysfakcji dzięki temu, że mamy wsparcie w naszym niezwykłym patronie – TMMB, a to przecież wielu wspaniałych ludzi, którzy chętnie nas odwiedzają, dają przykład zaangażowania społecznego, uczą, jak wspólnie pracować na rzecz naszego miasta, naszej Malej Ojczyzny. Jaka inna placówka ma taką możliwość?

Patronaty nad imprezami w szkołach

Tradycją stały się patronaty TMMB nad konkursami i imprezami w szkołach. Wymieniamy dla przykładu – imprezę „Urodziny Miasta Bydgoszczy” w Gimna-

zjum nr 9, ogólnopolski konkurs historyczno-plastyczny „Młodzi architekci znad Brdy” w Szkole Podstawowej nr 14, ogólnopolski konkurs historyczno-plastyczny „Panowanie Mieszka I w komiksie” w Szkole Podstawowej nr 14, projekt edukacyjny „Bydgoszcz wczoraj i dziś” z okazji 670-lecia naszego miasta w Zespole Szkół nr 27. Naszymi wydawnictwami wspomagaliśmy bezinteresownie: Polskie Towarzystwo Mikrobiologów, Zespół Szkół Samochodowych, Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2, Gimnazjum nr 16, Gimnazjum nr 9, Chorągiew Kujawsko-Pomorską ZHP Hufiec Bydgoszcz-Miasto i Przedszkole nr 34.

Wycieczki w cyklu „Bydgoszcz za zamkniętymi drzwiami”

Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy we współpracy z Urzędem Miasta Bydgoszczy kontynuuje ciesząc się dużym zainteresowaniem wycieczki w cyklu „Bydgoszcz za zamkniętymi drzwiami”.

Miasto w pigulce

Dnia 8 czerwca 2016 r. wycieczka rozpoczęła się na Rybim Rynku. W bogatym programie znalazł się spacer do: spichlerzy nad Brdą, dawnego kompleksu Hermana Frankego przy ulicy Podwale nawiązującego do historii handlu i przemysłu w Bydgoszczy; mostu Staromiejskiego im. Jerzego Sulimy-Kamińskiego; „Przechodzącego przez rzekę”; kompleksu Poczty Polskiej; Opery Nova, a także pozostałości po zabudowaniach zespołu karmelickiego przy ulicy Focha; kościoła Klarysek; skrzyżowania ulic: Gdańskiej, Dworcowej i Pomorskiej – ikony bydgoskiej architektury przełomu wieków (hotel „Pod Orłem”, „Jedynak”, kamienice w okolicy), czyli Bydgoszcz czasów Belle Époque. Dalej był park Kazimierza Wielkiego, plac Wolności, fontanna „POTOP”, kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła – czyli perły bydgoskiego śródmieścia, Stary Rynek: dzieje najstarszego i najważniejszego placu w grodzie nad Brdą; Rybi Rynek i przystanek tramwaju wodnego: rejs z przeprawą przez służę Miejską; rola rzeki w dziejach miasta, Bydgoski Węzeł Wodny, historia i tajemnice Wyspy Młyńskiej; historia i znaczenie Kanału Bydgoskiego dla rozwoju Bydgoszczy, życie codzienne na rzece w przeszłości, ze szczególnym uwzględnieniem XIX i początków XX wieku; powrót tramwajem do Rybiego Rynku, Katedra św. Marcina i Mikołaja w Bydgoszczy – najcenniejszy świadek historii grodu nad Brdą. Koniec wycieczki przy kościele św. Andrzeja Boboli. Przewodnikiem był Dawid Urbański. Wciąż mało znane są dzieje bydgoskiego pl. Kościeleckich, miejsca najbliższego dawnemu grodzisku i Zamkowi Bydgoskiemu (fosa), a także bramy Kujawskiej. O tych szczegółach 25 czerwca opowiedział archeolog Robert Grochowski. Krzysztof Bartowski z Pracowni Dziedzictwa Kulturowego Kujawsko-Pomorskiego Centrum Kultury przedstawił aktualny stan wiedzy na temat historii klasztoru

Bernardynów, sąsiadujących browarów, a podczas dłuższego spaceru, o moście Królowej Jadwigi, jednej z najstarszych przepraw w Bydgoszczy. Udaliśmy się też do niedawno otwartego nowoczesnego dworca PKP Bydgoszcz Główna. Na miejscu poznaliśmy nowoczesne wyposażenie, jak też kolejne przymiarki do zagospodarowania obiektu. Tu naszymi przewodnikami byli przedstawiciele menedżera dworca.

Ostatnia szansa zobaczenia rozbieranych obiektów DAG Fabrik Bromberg. Pierwsza w Polsce instalacja Termicznego Spalania Odpadów

Na program autokarowej wycieczki w sobotę 30 lipca 2016 r. złożyło się wiele atrakcji. Zwiedziliśmy Zakład Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych – dla Bydgoszczy i gmin objętych projektem znajdujący się na terenie Bydgoskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego przy ul. Petersona 22. Jest to pierwsza w Polsce oddana do użytku instalacja umożliwiająca odzyskiwanie energii cieplnej i elektrycznej z odpadów. Zastosowana technologia nawiązuje do najnowocześniejszych rozwiązań stosowanych w elektrowniach. Naszym przewodnikiem był Piotr Kurek, kierownik Biura Promocji i Komunikacji Społecznej MKUO „Pro Natura” Sp. z o.o.

Ruszyliśmy też szlakiem obiektów zakładu zbrojeniowego DAG Fabrik Bromberg wzniesionego przez okupantów niemieckich w okresie II wojny światowej. W szczytowym okresie rozwoju zakład zatrudniał tysiące bydgoszczan oraz jeńców i pracowników przymusowych nadzorowanych przez niemiecką kadrę naukowo-techniczną, dostarczając szeroki asortyment materiałów dla hitlerowskiej maszyny wojennej. W zachodniej części zakładów zlokalizowano strefę produkcji prochów bezdymnych POL-Betrieb z trzema centrami wytwórczymi. Nie istnieje już centrum w rejonie obecnej ul. Akacjowej wyburzone w 2011 r., w trakcie rozbiórki jest centrum w południowej części ul. Zawadzkiego. Zatrzymaliśmy się przy centrum w rejonie ulic: Strzeleckiej, Emilianowskiej i Lisiej, tzw. POL-Betrieb (krąg walcarek). Być może była to jedna z ostatnich okazji do zobaczenia tego obiektu. Zatrzymaliśmy się też przy POL-Betrieb (kotłownia) w byłym niemieckim zakładzie zbrojeniowym na terenie dawnego EC III, obecnie ogrodzonym przez EC II. Budowa tego zespołu ruszyła w 1940 r. Niemiecki raport z przełomu lat 1942/1943 podawał: *Pierwsza połowa kotłowni w części prochowej i maszynownia zostały ukończone pod względem budowlanym, rozpoczęła się montaż w obu budynkach.* Raport AK z 1943 r. podał: *Wszystkie maszyny napędzane są energią parową. Zakłady posiadają 2 hale kotłów parowych. Każda – 6 kotłów z dwoma ruchomymi paleniskami. Najmniejszy kocioł potrzebuje 65.000 t wody na dobę. Wodę czerpie się z potężnych pomp z Wisły. Z hali kotłowej*

prowadzą rury (przewody parowe) na przestrzeni 13 km i do każdej hali odgałęzia się przewód parowy. W końcu 1944 r. ukończono 3 kotłownie.

W styczniu 1945 r. Armia Czerwona zdemontowała całe wyposażenie jednocześnie dewastując obiekty. W latach 1952–1957 budynki zostały odbudowane. Na początku XXI wieku zespół EC III wyłączono z eksploatacji.

Odsłonięcie tablicy 200-lecia słynnej bydgoskiej drukarni przy ul. Jagiellońskiej, czar dawnych bydgoskich domów towarowych. Gdzie były najpiękniejsze ogrody przykasztorne?

W programie wycieczki 23 lipca 2016 r. – odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej drukarni przy ul. Jagiellońskiej 1. Leszek Wojciechowski, który w latach 1985–1992 był dyrektorem naczelnym Zakładów Graficznych im. KEN, przedstawił interesujące dzieje tego zakładu.

Przypomnijmy, że Bydgoszcz jest miastem wielu pięknych tradycji. Należy do nich wspaniała tradycja drukarska. W naszym mieście już 6 października 1806 r. ruszyła drukarnia A.F. Gruenauera. W czasach Księstwa Warszawskiego powstawały tu druki urzędowe, w tym m.in. Konstytucja Księstwa. W okresie 20-lecia międzywojennego drukarnia przyjęła nazwę: Zakłady Graficzne Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska”. Do 1939 r. wydano 800 tytułów, w tym encyklopedie, albumy i „Księgę Adresową Polski”. W czasie okupacji niemieckiej wielu drukarzy zostało zamordowanych. Po latach wojny drukowano tu pierwsze gazety: „Wiadomości Bydgoskie”, „Ziemię Pomorską” i „Ilustrowany Kurier Polski”. Powstały pierwsze podręczniki szkolne, w tym „Elementarz” Mariana Falskiego. Ukazały się one także w językach: niemieckim, białoruskim, litewskim, słowackim i macedońskim. Ostatnim etapem była działalność pod szyldem Zakładów Graficznych im. Komisji Edukacji Narodowej w Bydgoszczy. Drukarnia istniała nieprzerwanie do 2005 r., czyli 200 lat. Obecnie przypada też 210 lat od momentu jej otwarcia. Drukarnia była przez wiele lat jedyną w swym rodzaju w regionie, kraju i na świecie, ze względu na unikatowe wydawnictwa. Uroczystość odsłonięcia tablicy zorganizowali: Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy oraz Stowarzyszenie Inżynierów Mechaników Polskich – Sekcja Poligrafów. Gośćmi byli m.in. przedstawiciele władz miasta i regionu.

Historyk sztuki Bogna Derkowska-Kostkowska poprowadziła wycieczkę po centrum Bydgoszczy – szlakiem dawnych domów towarowych naszego miasta. Mowa tu o otwartych w 1911 r. nowoczesnych obiektach tego typu. Na Starym Rynku u zbiegu z ul. Krętą powstał dom towarowy, późniejszy Dom Braci Mateckich. Kolejnym był Dom Towarowy u zbiegu ulic: Gdańskiej i Dworcowej – braci Conitzerów z figurami greckich bogiń: Afrodyty, Eris, Hery i Ateny.

Odsłonięcie tablicy pamięci bydgoskiej drukarni przy ul. Jagiellońskiej 1. Pierwszy z prawej zastępca przewodniczącego Sekcji Poligrafów Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich Andrzej Szaefer. Fot. Robert Sawicki

o najdawniejszych bydgoskich ogrodach przyklasztornych w centrum Bydgoszczy. W XVI wieku bernardyni założyli ogród owocowy i warzywno-zielarski między Brdą a ulicami: Toruńską i Bernardyńską, natomiast w 1631 r. wybrukowali ulice wokół klasztoru obsadzając je drzewami. Przy pl. Teatralnym mieli swój ogród karmelici. Natomiast w 1645 r. ogród przyklasztorny ze stawem założyły klaryski. Jego fragmenty przetrwały po dziś dzień w parku im. Kazimierza Wielkiego.

Przeobrażenia Starego Rynku. Wyspa św. Barbary i jej legendy. Nieznany schron prezydenta. Skarby Wzgórza Dąbrowskiego w oku georadaru

Kolejna wyprawa w głąb historii odbyła się w sobotę, 6 sierpnia 2016 r. W programie Stary Rynek – serce Bydgoszczy. Niestety, okaleczone w latach wojny i okupacji. Dyskusja o tym, co zrobić i jak zrobić, trwa. Mgr inż. arch. Maciej Gajownik z bydgoskiej pracowni GM Architekci, opowiedział nam w Domu Polskim, jakie zmiany są proponowane, by ożywić Stary Rynek: jednorodna płyta, przesunięcie pomnika, fontanna i inne. Zatrzymaliśmy się też na bulwarze Przy Katedrze, skąd najlepiej widać Wyspę św. Barbary, patronki szyprów i flisaków. Poddaliśmy się czarowi legend tego miejsca i staraniom, jakie bydgoszczanie podejmowali od lat, by na wyspie stanęła figura św. Barbary. Ba, były nawet ciekawe projekty, wykonane przez najlepszych bydgoskich rzeźbiarzy. Nasza

W 20-leciu międzywojennym był to „Be-De-Te”, potem „Jedynak” zamknięty w 2000 r. Ostatni – przy pl. Teatralnym 4 – powstał z inicjatywy kupca i fabrykanta kapeluszy Maxa Zweinigera. W okresie międzywojennym dom został dostosowany do potrzeb Banku Spółek Zarobkowych. Jednocześnie przestał pełnić funkcje zarobkowe.

Podczas wycieczki historyk sztuki Krzysztof Bartowski opowiedział

wycieczka podążyła też na Szwederowo, a konkretnie na ul. Nowodworską, gdzie na terenie Zespołu Szkół Katolickich mieści się dawny schron, który miał służyć prezydentowi miasta w czasach zagrożenia ciężkim kryzysem lub wojną. Była to okazja do zwiedzenia obiektu pod kierunkiem historyka Doroty Staneckiej. Uczestnicy wycieczki obejrzeni też film o żołnierzach niezłomnych.

Na Szwederowie powróciliśmy do tematu tuneli i pomieszczeń wydrążonych we Wzgórzu Dąbrowskiego. Ostatnie badania georadarem wskazują na nowe ślady. Czy także na ukryte skarby lub militaria ostatniej wojny? Odpowiedzi na te pytania są coraz bliższe.

Inscenizacja bitwy w Żołędowie

Dnia 20 sierpnia 2016 r. wycieczkę rozpoczęliśmy od Starego Rynku, którego obecny kształt wciąż budzi emocje bydgoszczan. Padają propozycje przywrócenia zachodniej pierzei czy upamiętnienia ratusza, którego piękna wieża dominowała nad miastem. Ale tak naprawdę, nasza wiedza na te tematy jest wciąż ogólnikowa. Dlatego Robert Grochowski opowiedział o tym, jak dokładnie wyglądała i jakiego typu instytucje mieściła zachodnia pierzeja Starego Rynku. Dalszą trasę śladem bydgoskich przedmieść i osiedli pokonywaliśmy już autokarem. Tym razem na naszym szlaku znalazły się Bartodzieje. Opowiedzieliśmy o tym,

Jedną z atrakcji dorocznych wycieczek w cyklu „Bydgoszcz za zamkniętymi drzwiami” były pokazy w wykonaniu grup rekonstrukcji historycznej. W Żołędowie „ogniem pluł” m.in. francuski czołg Renault FT 17 podczas odtwarzania fragmentu bitwy polsko-bolszewickiej w 1920 roku. Fot. Edwin Bir

co wyróżnia je spośród innych osiedli, przypominając najdawniejsze legendy o pochodzeniu nazwy. Jak wiadomo, w bliskim sąsiedztwie Bydgoszczy, znajdowało się dawnymi laty wiele grodzisk. Wystarczy wspomnieć o Wyszogrodzie, Zamczysku, Strzelcach Dolnych i Pawłótku. Dawną ich historię odczytać można z ukształtowania terenu i innych śladów archeologicznych.

Zatrzymaliśmy się w Wyszogrodzie spalonym przez Krzyżaków, tam gdzie Wisła miała dawnymi laty zupełnie inny kształt niż obecnie. Potem była wspinaczka na wzniesienie Zamczyska i widoki na Strzelce Dolne oraz Pawłówek. Na koniec – uczta historyczna dla miłośników rekonstrukcji historycznych. W Żółdowie oglądaliśmy inscenizację fragmentu bitwy na froncie polsko-bolszewickim w 1920 r. „Ogniem pluł” m.in. czołg Renault FT17, 2 armaty polowe, karabiny maszynowe i miotacze ognia. Widzieliśmy bohaterstwo żołnierzy polskich, którzy obronili niepodległość Ojczyzny. Widowisko przygotowało Bydgosko-Białobłockie Koło Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego im. płk. Antoniego Grygiela. Naszym przewodnikiem po tej części historii był Arkadiusz Kaliński.

Podczas wycieczki o tajemnicach Starego Rynku mówił archeolog Robert Grochowski. Fot. Edwin Bir

W obozie dla internowanych przy ul. Gdańskiej. Stara intrologatornia. Gazownia Miejska. Tajemnice parku J. Kochanowskiego

Dnia 27 sierpnia 2016 r. w przededniu kolejnej rocznicy napaści Niemiec na Polskę udaliśmy się do dawnych koszar 15 Pułku Artylerii Lekkiej przy ul. Gdańskiej 147. Tam od 5 września do 1 listopada 1939 r. znajdował się obóz internowanych. W fatalnych warunkach, w stajniach, przetrzymywano, a często torturowano, wiele osób. O tej katordze, w oparciu o spisane wspomnienia naocznych świadków, opowiedział Wiesław Trzeciakowski, historyk, archiwista, autor książki „Śmierć w Bydgoszczy 1939–1945”.

Ruszyliśmy szlakiem dawnych zakładów Bydgoszczy. W Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej naszymi przewodnikami po intrologatorni były Adrianna Jagodzińska i Katarzyna Kozłowska. Intrologatornia istnieje od 1923 r.

Na jej wyposażeniu znajdują się 100-letnie maszyny, dzięki którym starym księgom przywracane jest nowe życie. Po drodze zatrzymaliśmy się w miejscu nieistniejącego „Kujawiaka” Browarach Bydgoskich przy ul. Ustronie 7. Była to okazja do przybliżenia przebogatej tradycji piwnej Bydgoszczy sięgających średniowiecza. Recepturę chroniono pod karą gardła, nic dziwnego, że znamienitym trunkiem raczyli się monarchowie chętnie odwiedzający Bydgoszcz. Zakłady przy ul. Ustronie zostały zamknięte, a obiekty wyburzono w 2009 r. Z dziejami Bydgoszczy i jej rozwojem nierozdzielnie związana jest Gazownia Miejska przy ul. Jagiellońskiej 42. Jest to jeden z najwcześniejszych obiektów tego typu oddany do użytku w 1860 r. W owym czasie gazownia w Bydgoszczy była największą na Pomorzu i jedną z największych w Polsce. Najpierw dostarczała gaz do oświetlenia ulicznego, a od 1880 r. dla przemysłu i gospodarstw domowych. Stare latarnie można jeszcze gdzieś zobaczyć w Bydgoszczy. Naszym przewodnikiem do browarów i gazowni był historyk sztuki Krzysztof Bartowski. Udaliśmy się na spacer po parku im. J. Kochanowskiego. Joanna Mostowska, inspektor Referatu Zieleni i Ochrony Przyrody Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, przypomniała dzieje parku, przedstawiła niezwykle okazałe przyrody i pomniki, a także unikatowy charakter parku, który stanowi dziś wzór do naśladowania przez inne miasta w Polsce. Wycieczka była współfinansowana przez miasto Bydgoszcz.

Sesje i konferencje

Dnia 26 kwietnia 2016 r. Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy było współorganizatorem sesji popularnonaukowej „Bydgoszcz przez wieki. Dzieje mieszkańców” przygotowanej przez Bydgoski Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego, Wydział Historii i Stosunków Międzynarodowych UKW oraz Urząd Miasta Bydgoszczy.

Kontynuując dotychczasowe doświadczenia, TMMB wspólnie z Kujawsko-Pomorskim Centrum Kultury w Bydgoszczy zorganizowało od 15 do 16 września IV Ogólnopolską Konferencję Naukową „Architektura Miast – Architektura Sakralna XIX i pierwszej połowy XX wieku”. Uczestniczyło w niej 18 naukowców, historyków sztuki, historyków i konserwatorów zabytków, a Bydgoszcz została zaprezentowana jako zagłębienie architektury sakralnej. Ogromny wkład pracy w dzieło konferencji wniosły mgr Bogna Derkowska-Kostkowska i dr Agnieszka Wysocka.

Co dwa lata TMMB obok Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego, Rady Polskich Inżynierów w Ameryce Północnej Inżynierów i Firmy Gotowski Budownictwo Komunikacyjne i Przemysłowe Sp. z o.o. jest współorganizatorem Międzynarodowej Konferencji „Mosty – Tradycja i Nowoczesność”, której

patronuje Rudolf Modrzejewski. Ostatnio V konferencja odbyła się 9-10 maja 2016 r. Jej przedmiotem było dzielenie się doświadczeniami w projektowaniu i budowie nowoczesnych konstrukcji mostowych, a także przedstawianie najwybitniejszych osiągnięć w ciągu dziejów. Prelegentami byli profesorowie m.in. z Politechniki Gdańskiej, Krakowskiej, Stanów Zjednoczonych oraz Instytutu Badawczego Dróg i Mostów w Warszawie.

Nagrody Prezydenta za prace o Bydgoszczy

Jak co roku, 7 kwietnia 2016 r. odbyło się posiedzenie Kapituły Konkursu o Nagrodę Prezydenta Miasta Bydgoszczy za najlepszą pracę inżynierską, maderską lub doktorską, związaną z Bydgoszczą. I nagrodę przyznano Łukaszowi Pieronowi za „Projekt rewitalizacji Wisły w obszarze planowanego portu multimedialnego w rejonie Bydgoszczy – Solca Kujawskiego”, II nagrodę Natalii Musze za „Koncepcję architektoniczną Centrum Warsztatów Plastycznych z przestrzenią wystawienniczą przy ul. Kamiennej w Bydgoszczy jako miejsce integracji artystycznej lokalnej społeczności”. W Kapitulę obok przedstawicieli Prezydenta Bydgoszczy, rektorów wyższych uczelni, stowarzyszeń, uczestniczył też Jerzy Derenda, prezes TMMB.

W zespołach problemowych

Intensywnie działał Zespół ds. Nazewnictwa Miejskiego przy Prezydencie Bydgoszczy. W ostatnim czasie przewodniczącym Zespołu został radny Rady Miasta Bydgoszczy Janusz Czwojda, a członkami m.in. dr Stefan Pastuszewski, dr hab. Marek Romaniuk, dr Małgorzata Jaracz, Wojciech Sobolewski i Jerzy Derenda. W tym czasie zaopiniowano m.in. kolejne kandydatury zasłużonych przedsiębiorców do Bydgoskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego oraz dawnych ksiąząt i kasztelanów wyszogrodzkich na osiedlu w rejonie ul. Zameczysko. Omawiano też propozycje dotyczące zmian patronów ulic nadawanych w czasach totalitaryzmów.

Członkowie TMMB działali też w Miejskim Komitecie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Wojciech Sobolewski był sekretarzem, a członkami m.in. Andrzej Bogucki, Jerzy Derenda i Hanka Sowińska, wnosząc swój wkład w dzieło ochrony miejsc pamięci narodowej. Komitet zgodnie z ustawą przestał działać 1 sierpnia 2016 r.

Troska o zabytki

Sekcja Urbanistyczno-Architektoniczna TMMB pod kierunkiem ad. dr Iwony Jastrzębskiej-Puzowskiej z UKW reanimowała konkurs o statuetkę „Bydgoskiego Feniksa” przyznawaną za najlepsze realizacje konserwatorskie i remonty przywracające zabytkowym budowlom ich blask. Niestety, nastąpiła przerwa w kontynuacji

tej idei. Mam nadzieję, że konkurs będzie dalej organizowany. Zabieraliśmy wielokrotnie głos w sprawie przywrócenia historycznego kształtu Starego Rynku z zachodnią pierzeją. Zarówno podczas spotkań z udziałem prezydenta miasta R. Bruskiego, jak też biskupa Jana Tyrawy. Z TMMB wyszła też inicjatywa, by na przyczółkach lub też dojściach na most Staromiejski im. J. Sulimy-Kamińskiego powstały figury wybitnych monarchów polskich. Idea wciąż czeka na realizację. TMMB zainicjowało starania o restaurację zdewastowanej i opuszczonej rzeźby „Dzieci bawiące się z rybą” art. rzeźbiarza Teodora Gajewskiego u zbiegu ulic: Orlej i ks. I. Skorupki. Wspieraliśmy ideę odsłonięcia kamienia z pamiątkową dedykacją pamięci znanego działacza Szwederowa Alojzego Bukolta.

Pamiątkowe tablice

Kultywujemy pamięć o wybitnych postaciach i obiektach związanych z Bydgoszczą. W czasie okupacji niemieckiej zniszczona została ufundowana przez kolejarzy tablica upamiętniająca przyjazd Marszałka Józefa Piłsudskiego na dworzec Bydgoszcz Główna 6 czerwca 1921 r. Staraniem TMMB tablica została odtworzona i odsłonięta w holu głównym dworca 19 marca 2016 r. Sygnalista odegrał na trąbce „Słuchajcie wszyscy”. Zaraz potem rozległ się Hymn Polski w wykonaniu połączonych chórów „Fordonia” (Marian Wiśniewski i Michalina Spychalska), „Cantus Cordis” (Janusz Sierszulski) i „Fresca Voce” (Michalina Spychalska) z towarzyszeniem orkiestry Zespołu Szkół Elektronicznych pod dyrekcją Krzysztofa Beszczyńskiego.

Prezes TMMB Jerzy Derenda przypomniał, że uroczystość odbywa się w dniu imienin Marszałka, w przededniu 150 rocznicy jego urodzin, w przeddzień 95 rocznicy jego pobytu w Bydgoszczy, w 85 rocznicę odsłonięcia tablicy na dworcu PKP i 95-lecia Związku Oficerów Rezerwy RP im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Wśród gości znajdowali się: zastępca

Dnia 19 marca 2016 roku na nowo wybudowanym dworcu PKP Bydgoszcz Główna. Odsłonięcie z inicjatywy TMMB zrekonstruowanej tablicy upamiętniającej przyjazd Marszałka Józefa Piłsudskiego do Bydgoszczy w dniu 6 czerwca 1921 roku.

Fot. plk Eugeniusz Andrzejewski

Przed tablicą. Wystąpienie prezesa TMMB Jerzego Derendy w asyście płk. Eugeniusza Andrzejewskiego, wiceprezesa ZO Kujawsko-Pomorskiego Związku Oficerów Rezerwy RP im. Marszałka J. Piłsudskiego.

Fot. Archiwum TMMB

garnizonu mjr Jarosław Raszka, kpt. Eugeniusz Siemaszko, Światowy Związek Żołnierzy AK, Oddział Wileńsko-Nowogródzki, kpt. Jan Mocarski, prezes Zarządu Okręgowego Związku Inwalidów Wojennych RP, kawaler Orderu Virtuti Militari, ppłk Roman Misiak, wiceprezes ZG Związku Oficerów Rezerwy RP im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, płk Eugeniusz Andrzejewski, wiceprezes ZO Kujawsko-Pomorskiego Związku Oficerów Rezerwy RP im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, ks. mjr Wojciech Szerszeń z Dekanatu Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, gen. bryg. w stanie spoczynku Marian Dering, były zastępca dowódcy 2 Korpusu Obrony Powietrznej gen. bryg. w stanie spoczynku Tadeusz Głowacki, z Szefostwa Inspektoratu Sił Zbrojnych. Były poczty sztandarowe bydgoskich organizacji i stowarzyszeń oraz młodzieży, a m.in. Okręgowej Rady Adwokackiej w Bydgoszczy, Związku Oficerów Rezerwy RP im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, z dowódcą poczty ppor. Bogusławem Duszyńskim, klasy wojskowej VIII LO w Bydgoszczy, Zespołu Szkół nr 10 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz TMMB. Uroczystość uświetniła grupa rekonstrukcji historycznej „Pancerni” prezentująca żołnierzy z okresu II RP i marszałka J. Piłsudskiego. Fundatorami tablicy byli: PESA Bydgoszcz SA, PKP PLK Zakład Linii Kolejowych w Bydgoszczy, Zarząd Okręgu Kujawsko-Pomorskiego Związku Oficerów Rezerwy RP im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Zarząd Okręgowego Związku Inwalidów Wojennych RP, Kolejowe Zakłady Łączności Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Miasto Bydgoszcz i Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy. Tablicę poświęcił ks. mjr Wojciech Szerszeń z Dekanatu Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych.

przewodniczącego Rady Miasta Jan Szopiński, zastępca Prezydenta Bydgoszczy Anna Mackiewicz, adw. Justyna Mazur, dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Bydgoszczy, Marcin Swaczyna, pełnomocnik Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego ds. Kom-
 batantów i Osób Represjonowanych, z ramienia dowódcy garnizonu Bydgoszcz gen. Dariusza Łukowskiego – komendant

W szczególną atmosferę walki o upragnioną niepodległość Polski, którą nieugięcie, aż do skutku, prowadził Marszałek Józef Piłsudski, wprowadziły pieśni legionowe: „Marsz I brygady”, „Pierwsza kadrowa” i „Piechota” w wykonaniu połączonych chórów i Orkiestry Zespołu Szkół Elektronicznych pod dyrekcją Krzysztofa Beszczyńskiego. Na koniec sygnalista zagrał na trąbce „Ciszę”.

Kwesta 2016 roku

Od paru lat, rokrocznie, z dużym nakładem społecznej pracy organizujemy kwestę na ratowanie najstarszych bydgoskich cmentarzy: Starofarnego i Nowofarnego. Pieniądże zbierane są także podczas koncertu w Filharmonii Pomorskiej, na cmentarzu Komunalnym przy ul. Wiślanej, cmentarzu parafialnym przy ul. J. Kossaka i ulicach bydgoskiego śródmieścia.

Pomocy udzielają Rady Osiedli Okole i Szwederowo oraz młodzież Szkolnych Kół TMMB. W 2015 r. zebrano 26 142 zł. Za środki z ofiarności społecznej udało się wyremontować 4 nagrobki, kaplice i płyty nagrobne. W 2016 r. za pieniądze zebrane podczas kwesty w 2015 r. naprawiono: nagrobek rodziny Lebińskich, Urszuli Michalskiej, rodziny Korsowskich oraz nagrobek rodziny Tylewskich. W 2016 r. kwestowaliśmy od 24 października do 2 listopada. Pozyskane środki przeznaczymy na renowację zniszczonych nagrobków znajdujących się na cmentarzu Starofarnym – renowację nagrobka i rekonstrukcję rzeźby nagrobka Irenki Murach (sektor H nr 435), renowację, podniesienie elementów nagrobka i ich stabilizacja, nagrobek Zwolińskich (sektor E nr 179), naprawę, podniesienie elementów, rekonstrukcję detali nagrobka NN (sektor J nr 20). Nad jakością prac, zgodnie z zasadami sztuki konserwatorskiej, czuwał zespół w składzie prof. Dariusz Markowski, Plastyk Miejski Marek Iwiński, konserwator zabytków Sławomir Marcysiak i prezes TMMB Jerzy Derenda.

W obronie Bydgoszczy

Jednym z głównych celów TMMB jest troska o właściwy, zgodny z prawdą, wizerunek naszego miasta. Reagowaliśmy na wszelkie przejawy pomniejszania roli Bydgoszczy w regionie i kraju. Dotyczy to deprecjonowania walorów Bydgoszczy na mapie turystycznej kraju za sprawą portali toruńskich, zawirowań wokół tworzenia ZIT-ów czy Metropolii Bydgoskiej. Zdecydowanie poparliśmy działania zmierzające do utworzenia Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz w oparciu o gminy, które wyraziły zgodę na utworzenie związku metropolitalnego. Dnia 25 maja 2016 r. Rada Miasta Bydgoszczy jednogłośnie przyjęła stosowną uchwałę. TMMB mocno zaangażowało się w obronę nazwy Międzynarodowego Portu Lotniczego im. I. Jana Paderewskiego w Bydgoszczy, zamiast sugerowanej przez Marszałka Piotra Calbeckiego nazwy Port Lotniczy Bydgoszcz Toruń. Nie

ma i nie było naszej zgody na kolejne próby zawłaszczania wizerunków przysługujących Bydgoszczy.

Upiększamy Bydgoszcz

Sekcja Organizacyjna pod kierunkiem Jana Stoppla, przy wielkim zaangażowaniu Jędrzeja Majchrzaka i pozostałych członków, organizowała cieszące się zainteresowaniem mieszkańców Bydgoszczy konkursy pod nazwą „Bydgoszcz w kwiatach i zieleni”. W 2016 r. uczestniczyło w nich ponad 500 osób oraz spółdzielnie mieszkaniowe, zakłady pracy i szkoły. Najlepsze przydomowe ogródki i balkony wyróżniane były nagrodami podczas osiedlowych spotkań oraz w finale w sali sesyjnej ratusza. Nagrodami są albumy o kwiatach oraz iglaki. Zebrani wysłuchali ciekawych prelekcji o przyrodzie w naszym regionie. Dodajmy, że w 2016 r. konkurs „Bydgoszcz w kwiatach i zieleni” pierwszy raz objęty został patronatem Prezydenta Bydgoszczy Rafała Bruskiego i organizowany jest zgodnie z nowym regulaminem. Podczas uroczystego podsumowania konkursu w sali sesyjnej ratusza w dniu 20 października 2016 r. ad. dr Ewa Krasicka-Korczyńska wystąpiła z odczytem: „Dziki rośliny jadalne w moim ogrodzie”.

Współpraca ze stowarzyszeniami w regionie

Przywiązujemy ogromną wagę do zacieśniania współpracy ze stowarzyszeniami regionalnymi w naszym województwie. Zapraszamy i jesteśmy zapraszani na wspólne spotkania, dzielimy się doświadczeniami ze Żnińskim Towarzystwem Kultury, Towarzystwem Przyjaciół Aleksandra Kujawskiego, Towarzystwem Przyjaciół Ciechocinka, Mogileńskim Towarzystwem Kultury, Towarzystwem Miłośników Miasta Inowrocławia, Borowiackim Towarzystwem Kultury w Tucholi i Towarzystwem Miłośników Miasta Strzelna. Relacje ze spotkań zamieszczamy w „Dzienniku Bydgoszczy”.

Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze TMMB

W dniu 29 września 2016 r. odbyło się Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze TMMB. Po przyjęciu sprawozdań z działalności Stowarzyszenia odbyły się wybory nowych władz. Prezesem ponownie został Jerzy Derenda.

Zarząd ukonstytuował się następująco: 1. Jerzy Derenda – prezes, 2. Marek Romaniuk – wiceprezes, 3. Marek Magdziarz – wiceprezes, 4. Wojciech Jarzembki – sekretarz, 5. Władysław Horabik – zastępca sekretarza, 6. Jan Stoppel – skarbnik, 7. Andrzej Wasilewski – zastępca skarbnika, 8. Henryk Balicki – członek, 9. Marek Chelminiak – członek, 10. Andrzej Chrapkowski – członek, 11. Marek Gotowski – członek, 12. Jerzy Górczyński – członek, 13. Dariusz Markowski

– członek, 14. Ewa Puls – członek, 15. Tadeusz Stańczak – członek. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: 1. Jadwiga Żuchowska – przewodnicząca, 2. Teresa Borczon – zastępca przewodniczącej, 3. Krystyna Plotnicka – członek, Jadwiga Matysiak – członek, natomiast w skład Sądu Koleżeńskiego: 1. Henryk Ważbiński – przewodniczący, 2. Ludwik Zieleziński – zastępca przewodniczącego, 3. Stanisław Staszak – członek, 4. Stanisław Krajewski – członek.

W zakończeniu zebrania przypomniano ważne kierunki działania na kadencję 2016–2020. Są to: 1. Obrona żywotnych interesów Bydgoszczy w każdej dziedzinie życia. 2. Troska o właściwy wizerunek miasta godny jego tradycji i potencjału gospodarczego, 3. Ochrona dziedzictwa kulturowego Bydgoszczy, 4. Upamiętnianie wybitnych postaci, obiektów i wydarzeń na pomnikach i tablicach, 5. Rozszerzanie edukacji regionalnej poprzez Szkolne Koła TMMB, wycieczki z cyklu „Bydgoszcz za zamkniętymi drzwiami” i odczyty Wszechnicy Bydgoskiej, 6. Kontynuowanie działalności wydawniczej, w tym „Encyklopedii Bydgoszczy”, „Kroniki Bydgoskiej” i „Kalendarza Bydgoskiego”, 7. Współpraca z innymi organizacjami i stowarzyszeniami w dziele popularyzacji Bydgoszczy i jej dziedzictwa kulturowego za pośrednictwem konferencji popularnonaukowych i naukowych, 8. Dalszy wzrost liczby członków Towarzystwa i właściwe wykorzystanie ich umiejętności w poszczególnych strukturach TMMB, reaktywowanie i odmlodzenie sekcji problemowych Towarzystwa, 9. Wdrożenie, przy wsparciu bydgoskich przedsiębiorców, stabilnej polityki finansowej Stowarzyszenia.

Przypisy:

- ¹ „Bydgoszcz – moja mała Ojczyzna” to program zajęć pozalekcyjnych opracowany i koordynowany przez dr Ewę Puls. Ambasadorami programu są nauczyciele – konsultanci Rady Programowej, działającej w Pałacu Młodzieży w Bydgoszczy, Akademii Młodych Przyjaciół Bydgoszczy oraz opiekunowie Szkolnych Kół TMMB realizujący w bydgoskich szkołach podstawowych i gimnazjach jego założenia. Por. E. Puls, Projekt edukacyjny dla pokolenia Z, [w:] Jak dotrzeć do pokolenia Z? Edukacja regionalna poligonem kształcenia umiejętności przedmiotowych, pod red. Ewy Puls, J. Gładkowskiej, T. Izajasza i E. Jędrzejczak-Taranek, Bydgoszcz 2015, s. 9-21.
- ² Odznakę zdobyli uczniowie kl. V ze Szkoły Podstawowej nr 2, 14, 20, 31, 35, 56 i 63. Wzięli oni udział w quizie sprawdzającym wiedzę i umiejętności dotyczące Polski Piastów oraz w grze terenowej „Bydgoszcz – gród Kazimierza Wielkiego”, przygotowanej przez Młodych Przewodników po Bydgoszczy: Mikołaja Hetziga, Marka Kiełpińskiego, Piotra Ksobiaka, Natalię Piotrowską i Natalię Włoch pod kierunkiem Ewy Puls. Trasa gry była związana ze sposobami upamiętnienia założyciela Bydgoszczy w przestrzeni miejskiej. Punkty kontrolne znajdowały się przy pomniku, gmachu UKW, makiemie zamku i w parku przy pl. Wolności.
- ³ Tytuł przyznawany jest uczestnikom kursu organizowanego przez Dział Edukacyjny Pałacu Młodzieży w ramach pałacowej katedry Historii. Upoważnia do oprowadzania po mieście nad Brdą i Wisłą: rówieśników ze Szkolnych Kół TMMB oraz uczestników wycieczek i gier terenowych organizowanych przez Pałac Młodzieży w ramach zajęć stałych i okazjonalnych.